

KONKORDATONUN TAMAMEN İPTALİ (Tebliğ Özeti)

Dr. Öğr. Üye.Nur BOLAYIR*

İcra ve İflâs Kanunu'nda "konkordatonun iptali" kavramı kullanılmamış; İİK.m.308/e ve İİK.m.308/f'de "konkordatonun feshi" kurumuna yer verilmiştir. Ancak, doktrinde ileri sürüldüğü ve kanaatimizce de isabetli olduğu üzere, "fesih" yerine "iptal" kavramının kullanılması çok daha isabetlidir. "Fesih", sözleşmenin taraflarından birinin tek taraflı yöneltmesi gerekli bir irade beyanıyla sürekli borç ilişkisini ileriye etkili olarak sona erdirmesi anlamına gelmekte; fesih sayesinde sürekli borç ilişkisi karşı tarafın hukuki sonucun doğmasına herhangi bir şekilde katılması gerekmeden, sona ermektedir. Konkordatonun hükmünü yitirmesi ise, fesih gibi tek taraflı bir irade beyanıyla değil mahkemenin vereceği karar ile gerçekleşmektedir. Tebliğ konumuz açısından değerlendirecek olursak, kötü niyetle sakatlanmış olduğundan dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle baştan itibaren kesin hükümsüz olan konkordatonun sonuçları mahkeme kararıyla ortadan kalkmaktadır; bu nedenle açıklamalarımızda "konkordatonun tamamen iptali" kavramını kullanacağız.

Alacaklıların konkordatonun tamamen iptalini talep edebilmeleri için konkordato tasdik edilmiş olmalı; İİK.m.308/f/I uyarınca borçlu veya borçlunun bilgisi dâhilinde üçüncü kişinin kötü niyetli tutumları ve davranışları sebebiyle konkordato sakatlanmış olmalı; söz konusu davranışlar konkordatonun tasdikinden önce alacaklı tarafından bilinmediğinden ileri sürülmemiş olmalı; konkordatonun iptali talebinden önce borçlu iflâs etmemiş olmalıdır. Örneğin, borçlu konkordatonun tasdikine ilişkin gerekli çoğunluğu sağlamak için hileli işlemlerde bulunarak muhasebe kayıtlarını gerçeğe aykırı göstermek veya bilanço hazırlanmasında gerçeğe aykırı işlemler yapmış olmak suretiyle hayali alacaklar üreterek pasiflerini arttırması, mevcut olmayan bir alacak yaratması, tuttuğu defterlerin hileli kayıtlar içermesi borçlunun dürüstlük kuralına aykırı kötü niyetli davranışları olarak kabul edilecektir. Borçlunun konkordatonun kötü niyetle sakatlanmasına sebep olabilecek dürüstlük kuralına aykırı tüm işlemleri ve davranışları, bunlar konkordatonun tasdikinden önce alacaklı tarafından bilinmemesi sebebiyle tasdik aşamasında ileri sürülemediği takdirde, iptal sebebi

---

* Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı

teşkil edecektir. Konkordatonun iptali talebinden önce borçlunun iflâs etmemiş olması gerektiği gibi, konkordato davasının iptali sırasında borçlunun iflâsına karar verilmesi halinde ise, konkordatonun iptali davasının konusu kalmayacaktır.

Konkordato, İİK.m.206'nın 1. sırasındaki imtiyazlı alacak, rehnin kıymetini karşıladığı ölçüde rehinli alacak, amme alacağı sahipleri dışındaki tüm alacaklılar bakımından zorunlu olduğundan, konkordato prosedürüne katılmamış veya katılıp da muhalif kalmış olan alacaklılar da dâhil olmak üzere, her alacaklı borçluya karşı dava açıp kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun tamamen iptalini tasdik kararını vermiş asliye ticaret mahkemesinden isteyebilecektir. Davanın açılması için Kanun'da herhangi bir süre öngörülmemiş olmakla birlikte, doktrinde on yıllık genel zamanaşımı süresinin uygulanması gerektiği; bu bağlamda tasdik kararının kesinleşip ilanından itibaren on yıl içinde iptal davası açılabileceği kabul edilmektedir.

İİK.m.308/f.II'ye göre konkordatonun tamamen iptali kararı kesinleşince, karar ilân edilip ilgili yerlere bildirilecektir. Konkordatonun tamamen iptal edilmesi halinde, konkordato hükümleri geçmişe etkili olarak ortadan kalkacak; böylece alacaklılardan her biri borçluya karşı alacağı için takibe geçebilecek; daha önceden takibe başlamış olan alacaklı takibe kaldığı yerden devam edebilecek; ayrıca müşterek borçlu ve kefiller hakkında da takip yapılabilecektir. İİK.m.308/f.III'e göre İİK.m.308 uygulama alanı bulacak; bu durumda konkordatonun tamamen iptali iptali doğrudan iflâs sebebi sayıldığından, borçlu iflâsa tâbi şahıslardan ise re'sen iflâsına da karar verilebilecektir.